

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

Aki ott fönn van,
messze lát...

11

2008. NOVEMBER
LII. ÉVFOLYAM
595. SZÁM

Magyar királyok

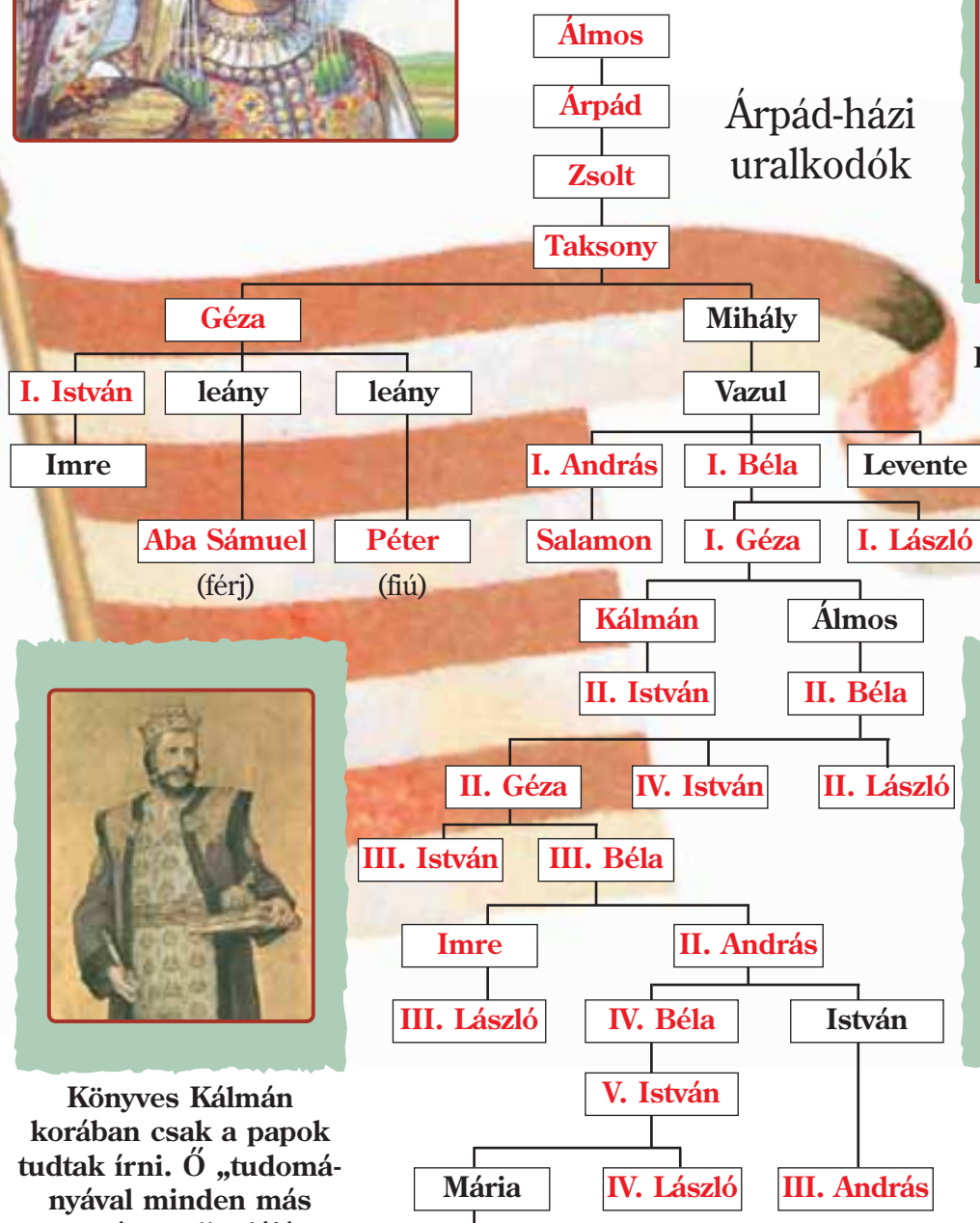
Ha királyainkat próbáljuk számba venni Nagy Magyarok sorozatunkban, bizony az eddigieknél is szűkösebben férünk el két oldalon, még akkor is, ha nem kell mindenkit felsorolnunk, hiszen nem minden királyunk volt nagy, sőt nem is mindenik volt magyar. De mihelyt a magyar Szent Koronát viselte, részévé vált történelmünknek.

■ **Emese álma.** A turul nemzetség, az Emese méhéből fakadt **Árpád-házi uralkodók** sora Álmos fejedelemmel kezdődött 830 körül, és III. András királlyal szakadt meg 1301-ben. A táblázat segítségével kövessük végig a nemzedékek rendjét. A fejedelmek, királyok nevét pirossal írtuk.

Első királyunk, Szent István országot épített, törvényt alkotott

Könyves Kálmán korában csak a papok tudtak írni. Ő „tudományával minden más ország uralkodóját felülmúlta”

Szent László lovagkirályt páncélban, csatabárddal, az igazság Istentől kapott fegyverével ábrázolják

A táblázat Péterffy Lenke és Fekete Géza munkája

II. András 1222-ben adta ki az Aranybulla néven ismert törvénykönyvet, mely az angol után a világ második alkotmánya volt

Erős voltál, Magyarország,
jó szerencse ragyogott rád,
hatalmasabb mindeneknél,
dicsőségben tündököltél,
ékeksejben, gazdagon.

Birodalmad nagy volt, tág volt,
derekas volt sok királyod,
bajnokaid vitésége,
tenger néped volt és béke
mindegyik határodon.

*Ismeretlen költő
a XIII. századból*

■ 1301-től vegyes, a Hunyadi- és a Szapolyai-ház kivételével idegen házakból kerültek királyok a magyar trónra. Közülük csak a legfontosabbakat soroljuk fel.

Nemzeti királyaink:

Hunyadi-ház

I. Mátyás

Szapolyai (Zápolya)-ház

I. János

II. János Zsigmond

Hunyadi Mátyás azt példázza, mire képes egy uralkodó, ha méltó a Szent Koronára

Nagy Lajos, magyar és lengyel király idején Magyarország nagy hatalom volt

Zsigmondot nemcsak magyar királlyá, hanem német-római császárrá is megkoronázták

Anjou-ház:

Károly Róbert
I. (Nagy) Lajos
Mária
II. Károly

Luxemburg-ház:

Zsigmond

Jagelló-ház:

I. Ulászló
II. Ulászló
II. Lajos

Negyven éves uralkodása alatt Mária Terézia ártott is, használt is a magyaroknak, de még mindig kevesebbet rontott, mint fia, II. József, a soha meg nem koronázott, kalapos király

Habsburg és Habsburg-Lotharingiai-ház:

Albert
V. László
I. Ferdinánd
I. Miksa
Rudolf
II. Ferdinánd
III. Ferdinánd
IV. Ferdinánd
I. Lipót
Mária Terézia
II. József
V. Ferdinánd
Ferenc József
IV. Károly

Erzsébet Ferenc József oldalán vált Magyarország szeretett királynéjává. Ezt a díszmagyart viselte a koronázási szertartáson

Ott fõnn lakik mind, aki volt

■ A Teremtõ csodálatos törvénye igazgat körülöt-tünk és bennünk mindent. Tavasztól télig, a kezdet-tõl a végig, a **születéstõl az elmúlásig** körbe fordul a világ. Mindennek rendje van. Ne borítsuk fel! Hi-szen csak akkor érezhetjük Dsida Jenõvel együtt, hogy „szép a világ, gyönyörû a világ, és nincs hiba benne!” – ha örvendünk a születõ életnek, ha nem akarunk gyermekként fel-nõttnek, öregként fiatalnak tû-ni, és nem látjuk félelmetes befejezésnek a halált.

TÓTH KRISZTINA ALTATÓ

Ezüst cipõben jár a Hold,
Kigyúl az égi lámpabolt.
Ott fõnn lakik mind, aki volt,
Kék függõnyön sok égi folt.

Aki volt, annak ott van ágya,
Ágya fejénél ég a lámpa,
Feje alatt a párna felhõ,
Mikor fény gyúl, az árnya megnõ.

Itt lenn is árnyékok a fák,
Aki elalszik, messze lát.
Aki ott fõnn van, messze néz,
Csurog le ránk a lámpaméz.

■ Japánban szeptember 15-e **az idõsek napja**. Nekünk sajnos nincs ilyen ünnepünk. Te hogyan ünnepelnéd meg? Ki családodok legöregebb tagja? Rajzold le. Kérd, hogy meséljen a gyermekkoráról, és írd meg nekünk is.

■ Arra kérlek, ne légy oly ostoba, hogy lenézd az öregeket azért, mert már nem elég erõsek, gyorsak, ügyesek, nem értenek a számítógéphez, a mobiltelefonhoz, a divathoz. Meríts minél többször emlékeikbõl, tapasztalatukból, bölcsességükbõl és végtelen szeretetükbõl. Amíg van mibõl. **Szeresd és tiszteld** õket. Amíg van kit. Mert õk már útra készülõdnek.

■ **Öregek tanácsa** a honfoglaláskori jurtában. A régi társadalmak nem fél-re, hanem épp a középpontba állították az idõseket: az öreg, bölcs férfiak vezették a törzset, a falut.

■ Régen a magyar falvakban de más hagyományos közösségekben is több nemzedék élt egy fedél alatt. A nagycsaládban mindenkinek helye, feladata volt. A munkabírók keményen dolgoztak a mezőn, a ház körül, **az öregek** és a nagyobbacska gyerekek **vigyáztak a kicsikre**. A mesélő, játékot készítő, imádkozó nagyszülő, dédszülő nem volt teher, nem volt fölösleges. Tisztelet, szeretet övezte.

Vén emberből csúfot ne tégy,
Inkább szolgálatára légy.
Gondolj arra, hogy majd egyszer
Te magad is megöregszel.

■ Ha több asszony élt egy fedél alatt, **az parancsolt, aki a kenyeret dagasztotta**. Ám a bölcs anyós emberségesen bánt a menyével, hiszen tudta, hogy ereje fogytán azt kapja vissza a fiától, amit adott neki.

„Csak az egyik pokrócot tettem a nagyapó vállára, mert eszembe jutott, hogy amikor maguk is úgy megöregszenek, mint ő, s útra kell tegyem magukat, akkor legyen, mit az édesapámék vállára terítsek.”

Melyik magyar népmeséből való a részlet és az illusztráció?

■ Az afgán öregember arca **büszkeséget**, virágot tartó keze **szelídséget**, kutató szeme túlvilágba vetett **hitet** sugall.

■ Nem szomorú és félelmetes a halál annak, aki hisz a túlvilági életben, akit megtartó közösség, szokásrend vesz körül, és aki életét **másoknak szenteli**.

1456. Nándorfehérvár ostrománál Dugovics Titusz a törököt magával rántva a mélybe vetette magát.

1956. A forradalmat eltipró orosz tankokat a pesti srácok életük árán tartóztatták fel.

Soroljatok fel néhány magyar hőst, aki a közösségért áldozta életét.

■ „Érte jön egy madár, s csőrében elviszi.” (Csoóri Sándor) Az afrikai dagonoknál a munkaképtelen öregek az idősek kunyhójába költöznek, itt gondoskodnak róluk a fiatalabbak. Házikójuk homlokzatát sok-sok üreg díszíti, hogy a **madarak** oda fészket rakjanak, és ha eljött az óra, **lelküket az égbe röpítsék**. A magyar fejfákra is gyakran faragtak szomorúfűz csúcsán ülő madarat.

■ Népünk ősi hite szerint a Tejút nemcsak a Hadak útja vagy Csaba királyfi csillagösvénye, hanem a **Lellek útja** is, amelyen a holtak megtérnek Teremtőjükhöz.

■ A temetési szertartás neve **végűrsztesség**, hiszen az élők igyekeznek méltó módon búcsúzni az elhunyttól. Ünneplőbe öltöztetik, virrasztanak, imádkoznak mellette, emlékére halotti tort tartanak, van, ahol sírjára is tesznek a finom falatokból. Útravalóul bibliát, olvasót adnak a kezébe. Őseink a férfi mellé temették fegyverét, lova bőrét, koponyáját, nyergét, kovát, taplót, az asszonyok mellé edényeket, a gyermekek sírjába játékot.

■ A **moldvai csángók** kezükben gyertyával, imádkozva, a síratóasszony énekét hallgatva virrasztanak a ravatal körül. Úgy tartják, minden asszonynak életében három embert világra kell segítenie, hármat meg kell keresztelnie, és három halottat meg kell mosdatnia.

■ A dél-amerikai **ica indiánok** a sír fölött növő fa ágára a köldökszinórt jelképező fonalat kötnek, másik végét pedig betemetik. Amikor a fonal szétbomlik, a lélek megtér őseihez.

■ A **hinduk** elégetett halottaik hamvait a szent folyóba, a Gangeszbe szórják. Szent embereik, az **aszkéták** a hosszú böjt miatt csontsoványra fogva, mozdulatlanul imádkozva igyekeznek minél inkább eltávolodni a földi léttől, a bűnöktől.

■ Az egyiptomi fáraók számára egyenes falú, a **maja királyok** sírja fölé lépcsőzetes templomot, **piramist** építettek, amely az égbe vivő utat jelképezte.

■ Az ókori Egyiptomban a holttestet oly nagy gonddal és tudással **balzsamozták**, tekerték gyolcsba, hogy több ezer éven át épen maradt az ember alakú koporsóban.

Mi rejt az egyiptomi szarkofág?

■ Az ókori görögök, rómaiak **elhamvasztották**, és **urnában** őrizték, vagy temették el az elhunytakat. Ez a szokás Távol-Keleten és a nagyvárosokban szerte a világban ma is él.

■ A keresztény Európában az uralkodók, főurak faragott kő vagy márvány koporsóját, **szarkofágját** a templomok falába, boltívei alá vagy díszes **kriptába** temették.

Hunyadi János sírja Gyulafehérváron

■ A magyarok ősi szokása a **faragott fejfa** (főfa) állítás, mely mintáival az elhunytól mesélt, és elkorhadt, mire kihalt az utolsó nemzedék is, aki még ismerte az alatta nyugvót. A katonák fejéhez kopójukat szúrták le, innen a ma elterjedt **kopjafa** név. A régi magyar temetők a templomot vették körül, a katolikusoknál kereszt, a reformátusoknál fejfa állt a sírokon. A kő, a márvány idegen szokás, nálunk alig kétszáz éve terjedt el.

A szatmárcsekei emberarcú, csónakos fejfák a honfoglalás előtti kort őrzik

■ *A mi temetőink nem hirdetnek elmúlást, de életet, örökkévalót. Nem írjuk a fejfára, hogy meghalt ekkor s ekkor, de komoly, öreg betűkkel rárovódik az ősi írás: „Itt várja Jézusát...” A mi temetőnkbe nem halni mennek az emberek, csak stációt tartanak útban a felátadás felé. – írja Kós Károly a kalotaszegi temetőkről.*

■ **Halottak napján** gyertyafényvel, virággal, imával emlékezünk elhunyt szeretteinkre. Illik ilyenkor gondoskodni a szegényekről is. Szeged környékén *mindön-szentek kalácsát, kóduskalácsot*, a székely közösségekben egész kemencére való cipót, *Isten lepényét*, vagy *halottak lepényét* osztottak ki a szegények között.

Házaspár fejfája az erdőfülei temetőben

Csak várni hajnalt, holnapot, a folyónál egy csónakot, a révészt, mikor integet, az éjszakán hogy átvezet, és hinni, hogy van virradat, amely mindent visszaad, tudva, hogy itt legbelül nem maradtunk egyedül.

Mihályi Molnár László

BÁLINT ÁGNES

A KIS PÓKOK BÖLCSŐJE

A kamrában állt egy régi-régi asztal. Nagymama ezen szokott csirkét kopasztani vagy zöldet vágni a kiskacsáknak.

Ezt az asztalt emberemlékezet óta nem mozdították el a helyéből. Éppen a mozdulatlansága bővülte el Pókmamát, mikor helyet keresett jövőendő ivadékaiknak.

Az asztallapot tartó keret és a fiók között tenyérnyi hely volt. Ezt szemelte ki magának pókmama. Ebben a pompás, félhomályos zugban szőtte meg azt a puha gombócot, ami bölcsőnek is, koporsónak is megfelelt.

Nyár végén kezdte el szőni a puha gombócot, és mire lehullottak a levelek, a finom szövedék már sok-sok parányi, fehér póktojást rejtett. A hálószővést, a légyfogást Pókmama már jóval előbb abbahagyta, még akkortájt, mikor a hűvös éjszák miatt a legyek is megfagyatkoztak.

Pókmama már nem emlékezett rá, mikor végzett az utolsó dongóval. Nem érzett éhséget. A pókok hónapszámra is el vannak élelem nélkül. Pókmama már csak

azt érezte, hogy neki itt örködni kell. Időközben ugyanis a pici fehér póktojásokból előbújtak az icipici sárgásfehér pókokcskák. Nemigen

mozogtak, egy csomóban maradtak. Pókmama úgy vigyázott rájuk, mint kotlós a csibéire. Szerencsére senki és semmi nem háborgatta a pókbölcsőt. Pókmama igazán remekül választotta a helyet!

– Meg fogják érni kicsikéim a tavaszt, mind, valamennyien – bizakodott Pókmama, és úgy érezte, ennél többet nem is várhat az élettől.

Tavasszal a kis pókok majd kirajzanak a védőn föléjük bo-

muló asztallap alól, és kikeresik a hálószővésre, légyfogásra legalkalmasabb helyeket. Addig azonban egyszer jól kell lakniok. És jól is fognak lakni!

Ezzel a boldogító érzéssel búcsúzott el Pókmama az élettől. Lassacskán kiszáradt, összezugorodott, mint ahogyan az aszalt szilva is kiszárad, megráncosodik.

Telt-múlt az idő. A kis pókok elkezdtek mocorogni, ide-oda mászkálni a puha bölcsőben. Rátaláltak arra a száraz valamire, aminek már semmi, de semmi pókformája sem volt.

– Mi lehet ez? – tanakodtak a pókokcskák. – Keks? Babapiskóta?

Mindenesetre megették. Jól is laktak vele. Pontosan ennyi táplálékra volt szükségük, hogy kihúzzák tavaszig.

Így gondoskodott Pókmama holta után is az ő incifinci pókgyerekeiről.

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

ŐSZI HOLD

Az őszi hold, az őszi hold,
Milyen kihúlt, minő kiholt!
Arcára szálát sző a pók –
Széncinkék fáznak, őszapók.

Te őszi hold, ládd, őszi hold,
Felhői dunyhád fölciholt!
De fáznak cinkék, őszapók –
Holdfényre hálót sző a pók.

SZILÁGYI TOSA KATALIN rajzai

ZELK ZOLTÁN PÁRÁCSKA

Régen történt ez, nagyon régen, s olyan nagyon messze, hogy még a torony tetejéről se lehetett odalátni. Egy kis felhőcske született a hegy fölött, de olyan szép, göndör felhőcske, hogy a Nap és a Hold egyszerre bújt ki az égen, csak hogy láthassa. A vihar is kezen fogta unokáit, a szellőket, így indult el velük meglátogatni Párácskát, a most született kis felhőt.

Büszke is volt felhőpapa és felhőmama gyönyörű gyermekére. Felhőpapa gyakran mondogatta a szomszédainak:

– Meglátjátok, mire megnő, zivatar lesz belőle.

– Az bizony – bólogattak a felhőszomszédok –, zivatar, de még országos eső is lehet...

Csak felhőmama búsult, mikor ezt a beszédet hallotta: ő azt szeretne volna, hogy mindig ilyen kicsi maradjon a gyereke, ilyen szelíd és göndör. Sohase kiáltson haragos villámszavakat, ne veszekedjen mennydörögve a földdel, s ne verje le jégkavicsokkal a gyümölcsfa virágait. Amíg így aggódott felhőmama Párácska sorsa fölött, a felhőcske egyre növekedett, egyre erősebb lett, s már egyedül szaladgált a hegy csúcsai felett. Egyik reggel odaállt szülei elé, és így szólt:

– Most már megnőttem, erős vagyok, engedjete el világot látni!

Felhőmama büszkén nézett Párácskára, s így válaszolt:

– Menj csak, fiam, járd be az eget, szeresd az erdőket s a rét virágait, és szelíd légy, mint nénéd, a szivárvány...

Párácska egy-két esőcseppel könnyezett, elbúcsúzott szüleitől, repülni kezdett az égen.

Mikor egy erdő fölé ért, meghallotta, hogyan sóhajtoznak odalént az ágak:

– Ó, felhőcske, öntözz meg minket, mert halálra száradunk...

A kis felhőnek eszébe jutottak anyja szavai, s megöntözte a tikkadt lombokat. Aztán tovább vándorolt, s egy rét fölé ért. Amikor meglátták, az elsárgult fűszálak mindnyájan könnyörögni kezdtek:

– Ó, kedves felhőcske, ne hagyj szomjan halni minket!

Párácska őket is megöntözte, és boldogan hallgatta, hogyan kortyolják a fűszálak az esőcseppeket. De akkor bizony már nagyon kicsi felhőcske volt, úgy megfogott az erdő és a rét megöntözése után, hogy még szállni sem tudott volna, ha meg nem könnyörül rajta a szél, és nem öleli erős karjába.

Alkonyodott már, mikor egy búzatábla fölé ért, ahol a gazda éppen szomorúan leste az eget. Mikor a kis felhőt meglátta, örömmel kiáltott fel:

– Ó, drága felhőcske, vidítsd fel az én kalászaikat, mert ha elszáradnak, nem süthetek kenyeret a gyermekeimnek.

A kis felhő utolsó fodra is esővé változott, s a szomjas kalászosok hajladozva itták cseppjeit. A szél pedig hiába kereste barátját, mert eltűnt az égről.

Így halt meg Párácska, de mégsem halt meg, mert tovább élt a falevélben, fűszálban, margarétában, búzában, kenyérben.

SZÉKELY GÉZA rajzai

Hát ez fogas kérdés! Minden esetre ezen a téren a növények túlélik az állatokon.

Földünk **legöregebb fája** egy Észak-Amerikában élő szálkásfenyő. Ez az aggastyán a kaliforniai White Mountainsban (Fehér Hegységben), 3000 mé-

BITAY ÉVA KI ÉL TOVÁBB?

Hány éves? A fa életkorát az évgűrűk száma árulja el.

teres tengerszint feletti magasságban található. A „Nagy Őreg”-nek nevezett fa életkorát a szakértők **4600 évesre** becsülik, tehát növendék fácska lehetett, amikor az ókori Egyiptomban az első fáraó trónra lépett. Amikor Kolumbusz partra szállt az Újvilágban, már „évezredek nyomták a vállát”. Az ősóreg fenyő görcsös törzse nagyrészt elhalt, kérge lepusztult, szabadon látszik a repedezett

fatest, de egy-egy ága most is él és zöldell, hirdelve az élet diadalát a halál felett. Őreg fák a **Kárpát-medencében** is találhatóak, ha koruk nem is évezredekkel, csak századokkal mérhető. Ezek történelmi események tanúi is lehettek, s mondák fűződnek hozzájuk. A **romhányi török-mogyoró** fáról például azt tartja a néphit, hogy közeléből figyelte 1710 január 22-én nagyságos fejedelünk, II. Rákóczi Ferenc a község és Vadkert között dúló csatát.

Tekintélyes kort érnek meg a **tölgyek** is, nemzedékek életéről mesélhetnének, ha tudnának beszélni. Ajánlom, olvassátok el Fekete István *A tölgy* című elbeszélését. Megéri!

Ami az **állatok élettartamát** illeti, nincs általános szabály. A nagyobb állatok többnyire hosszabb életűek, mint a kicsik: a **széncinke** például **két évig**, a **gólya 40 évig** él. Van, aki azt tartja, hogy az élettartam a szívdobbanások számával mérhető. A kis állatok szíve sokkal gyorsabban ver, mint a nagyoké, egy kétéves egér szíve körülbelül annyit dobbant, mint egy 60 éves elefánté.

Az állatoknál az is számít, hogy **szabadon** vagy **fogságban** élnek-e. A faj igényeit szem előtt tartó állatkertekben hosszabb ideig maradnak életben az állatok, mint természetes környezetükben, ahol ezer veszély leselkedik rájuk. A modern állatkert olyan számukra, mint az embernek az összkomfortos szálloda: minden rendelkezésükre áll, amire szükségük van, nem kell semmitől sem tartaniuk, legfőbb unatkoznak, és elhíznak, ezért az ápolók még a szórakozásukról is gondoskodnak, a majmok például enélkül „agyonunják” magukat.

Hosszú életűek a Galapagos szigeteken élő **óriásteknősök**. Állítólag **200 évig** is élhetnek – ha hagyják őket. Sajnos van a szigetszoporton belül olyan sziget, ahol a „legfiatalabbak” ötvenévesek. Fiatalabbak azért nincsenek, mert az ember által akaratlanul behurcolt patkányok felfalják a tojásokat és a frissen kikelt kicsinyeket.

A **rovaroknál** különösen nehéz megmondani, hogy mennyit élnek. Például a szabadon repkedő szarvasbogarok csak 2-3 hétig élnek, de lárvájuk a korhadó fákban 6 évig rágicsál.

Íme néhány állat hozzávetőleges élettartama:

bálna	150 év
elefánt	60 év
orrszarvú	45 év
oroszlán	30 év
holló	80-100 év
csimpánz	30 év
róka	10-15 év
nyúl	5-7 év
pók	1-2 év
csiga	2-3 év
kérész (tiszavirág) ..	2-5 óra
lárva az iszapban	3 év

KISKÓPÉ

Hol és milyen fa alatt töltötte utolsó estéjét Petőfi Sándor?

Szeptemberi megfejtések: mérges gombák a susulykák, a sáttantinóru (1), a gyilkos galóca (5), a légyölő galóca (3), a világító tölcsergomba. Ehető a pöfeteg (4), a királyvargánya, a vörös galambgomba, a kucsma-

Havonta
3 DÍJAT
sorsolunk ki!

gomba (6) a sárga róka-gomba, a keserűgomba, a mezei szegfűgomba (2).

Nyertesek: Kozma Elíz, Kolozsvár; a csikdánfalvi III., a zetalaki IV. B osztály.

Nem vagyok öreg, csak nőttömre kaptam a bundát

Adventi várakozás

2

1

3

5

4

6

8

7

Farkas Tamás Hunor, Marosvásárhely

1

Az adventi koszorút fonhatjátok fenyőgallyból, kérges vagy hántolt vesszőből, szalmából, gyékényből. De alapja lehet a hobbi-boltban vásárolt habszivacs karika is, erre zöld cérnával vagy vékony dróttal rögzítsétek a fenyőgallyakat. Vastag drótdarab egyik végét a gyertya aljába, másikat a karikába szúrjátok. Ezután már kedvetekre díszíthetitek szárított narancskarikával, galagonyabogyóval – mint a képen, de selyemszalagból kötött masni, szárított virág is kerülhet rá.

2

A kalászkoszorú közepébe tujaágak, gyertyák kerültek. Ezeket ölelik a dróra fűzött diók, mákgubók, a borzaskata vagy a lámpásvirág termései.

3

A tányérba helyezett négy szép nagy, piros alma tartja a gyertyákat. Szúrjátok közéjük néhány fenyőgallyat, aranydiót, mogyorót, bogyókat, csillag alakú kekszet.

4

A dús, fenyőágas koszorú alapja egy karikába hajlított, vastag ág. Erre kötik dróttal a kisebbeket. Mutató dísz a vékonyra vágott, szárított alma-, narancs-, citromszelet.

5

Adventi naptáratok nemcsak gyönyörű, hanem finom is lesz, ha mézeskalácsból készítenétek. A koszorút hántolt venyigéből köthetitek. Ezen függ a 24 adventi napot jelképező kisharang. Mire elfogynak, az anyyalka elhozza a karácsonyfát is.

6

A habszivacs vagy szalmakoszorút ragasztóval megkenve beboríthatjátok mohával is. Itt egy nagy helyett négy kicsi került a gyertyákat tartó almák alá.

7

A négy apró mohakoszorút tehetitek üvegpothárba is. Közepében tea-mécses, alatta szárított gyümölcs, illatos fűszerek, angyalhaj.

8

Blatniczki Dóra, szatmárnémeti olvasónk sókerámia gyertyatartót készített, csigatésztával, borsszemekkel díszítette.

Nagy Adrienn, Zilah

A tisztára mosott, szép dió kicsi nyílásába pillanatragasztóval rögzítsétek az U formára hajlított drótdarabkát, gombostűt vagy gémkapcsot, így könnyen akaszthatjátok majd a koszorúra vagy a karácsonyfára. Barnán is szép, de befesthetitek arany vagy ezüst festékkel.

A citrom- és narancsszeleteket ne sütőben, hanem fűtőtesten, újságpapíron szárítsátok 2-3 napig.

(szeptember, november, december)

(negy)

(a birkā)

(a tolltaróban)

(szankó)

(kɛsztyu)

(94)

(oɪlɒ)

(kanal)

(a never)

(te magad)

1. szőlő 2. hordó 4. szüreti
bál 5. bor 6. szüret 7.
savanyú a szőlő 8. ...de a
feleségem Boris

③ Kosztándi Alíz,
Kovácsna: kedvenc
tantárgyam.

1. Becézett Mik-
lós 2. Kerek gyü-
mölcs 3. Púpos állat
4. Szürke rágcsló
5. Kitalált történet 6.
Nem erre 7. Becé-
zett Tímea 8. Füzet,
régén 9. Szeretné
megkapni 10. Érté-
kes fém

1			
2			
3			
4			
5			E
6			
7			
8			
9	É		
10			NY

④ Szakács Lehel,
Szentkatolna: ked-
venc állatom.

1. Ollós állat 2. Kisgyermek „iskolája” becézve 3. Lárma 4. Jár 5. Nem ül 6. Fogoly

1		
2		
3		
4		GY
5		
6		

5 Józsa Jennifer Erzsébet, Nagyvárad: mesemondónk.

1. Bánat 2. Nem az 3. Férfi párja 4. Kutya 5. Román igen 6. R! 7. A kígyó a Dzsungel könyvében 8. Esni kezd! 9. Használja a puskáját 10. Tova 11. Nem be

1	Ú
2	
3	
4	
5	
6	
7	Á
8	
9	
10	
11	

⑥ **Jakab-Péter**
Emese, Négyfalu:
nagy kincs.

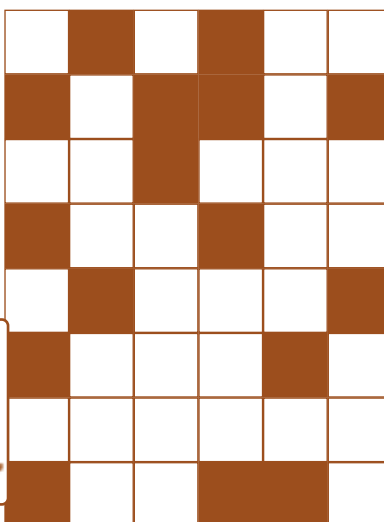
1. Sovány kutya-
faj 2. Gaz 3. Becé-
zett Péter 4. Fák
sokasága 5. ...-bá-
mul 6. Hatvan má-
sodperc 7. Egyidős
testvér

1			R
2			
3			
4			
5	Á		
6			
7			

	1	A 13 vér- tanú városa	Gyorsan ide-oda mozog	Juttat	Római 500	Mohón, sokat iszik	V	2
Nem megy el						Erős János névjegye Menekülés		
Származik					Gidavég! Y			
Gyom				Kevert enyv!				
Vízhordó edény				Pakoló				
V					Le Libafejl!			
Tonna		Majdnem gally! ÖRMÉNY				Tonna Összerak		
Törni kezd!			Földből kiszéd					Autósokra rótt illeték
Hóvel kap- csolatos			Vége-e a sakkparti- nak?		Fában lakik Az ő érde- kében			
AMADÉ						Eszes Tamás Ráír a közepén!		
120 percre								
				Tulaj- donod Er!				
Alul	N					Patás állat		

7 – Biztosan nagyon öreg tyúk tojta ezt a tojást – mondja a kezdő háziasszony – majd a rejtvény megfejtése szerint folytatja. Képzeletben tedd a jobb oldali sablont a betűhálóra, és olvasd sorba a betűket.

M	É	Á	G	R	F
L	É	U	F	L	S
Ó	R	Ő	Á	J	A
H	F	Ő	G	Y	Z
M	D	É	S	M	E
B	É	G	M	D	I
N	D	I	G	K	E
A	M	É	T	U	NY

REJTVÉNY-
PÁLYÁZAT

Havonta
5 DÍJAT
sorsolunk ki!

Küldd el a címünkre
a skandi meg-
fejtését, egy szólást,
és azt is, hogy kire
szokták mondani. Ha
szerencséd lesz, a
nyertesek közé
kerülsz a novemberi
sorsoláson.
a Rejtvénykirály

A SZEPTEMBERI REJTVÉNY- PÁLYÁZAT

megfejtése:

*Te csak tanulj, fiam,
nem tanulsz hiába.*
Benedek Elek verse.

**Könyvjutalmat
nyertek:**

Tókos Csaba,
Olasztelek; **Kónya Előd,**
Nagyenyed;
Eghet Anita,
Köröstárkány;
a csíkmenasági, a
fiatfalvi, a felső-
lemhényi III. osztály.

NYERTESK

LEVELEZŐ

■ Az idén már november végén meggyújtjuk az első adventi gyertyát. Naptár- és koszorúötletet bőven találtok a Napsiban és ebben a Napsugárban. Írjátok meg, rajzoljátok, fényképezzétek le, milyen volt az adventi készülődés osztályotokban, családotokban. De várjuk az őszi és bármilyen témáról szóló leveleiteket is. Köszönjük mindazoknak, akik október elejéig írtak nekünk: **Moarcăș Ana**, Keresztvár; **Komáromy Zsuzsa**, Kolozsvár; **Albert Kinga Krisztina**, Dés; **Nuber Krisztina**, Balánbánya; **Kis Helén Henrietta**, Gyergyóremete;

Sallai Henrietta, Zilah

Marozsán Antónia, Halmi; **Hunyadi Ivett**, Zsibó; **Berszán-Árus Dániel**, Gyergyószentmiklós; a **kovásznai II. B**; a **zabolai III.**, a **tasnádi II. E** osztály; a **szászrégeni A. Maior Gimnázium II. B** osztálya.

Aciu Réka, Szatmárnémeti

Egyéni versenyzőként, kisebb csapatban vagy az egész osztállyal közösen készíthettek kismonográfát, képes-szöveges ismertetőt! Számos meglepetés vár rátok!

Második feladat: **SZENT ISTVÁN, AZ ELSŐ MAGYAR KIRÁLY**

Beküldési határidő: 2008. dec. 15.

A jelentkezési lap és a társszerződés a Napsugaras Gyuri és Karcsi bácsitól igényelhető, vagy letölthető a Napsugár www.napsugar.ro honlapjáról. Kattints! Kutass!

■ Harmadikosok lettünk, és a Napsugarat vásároljuk meg. Alig vártuk Napsugár Gyuri bácsit az új számmal. Szeptember 23-án, a takarítás világnapján az egyik tömbháznegyedben szemetet szedtünk össze. Ezzel párhuzamosan természetes anyagokat is gyűjtöttünk kézimunka órára.

Thiesz Kati tanító néni és a III. C-ések Kovásznáról

Új rovatunkba várjuk a tréfás „el-szólásokat”, amelyek osztályotokban hangzottak el, vagy dolgozataitokba csúsztak be.

Kun Sütő Márta és **Szabó Erika** kolozsvári tanító nénik gyűjteményéből:

Elsős kérdezi a tancitól:

– Holnapra matekból mi a *felházi adat*? (házi feladat)

Vallásórán az iskolalelkész megkérdezi, hogy a templomban mi a neve annak a helynek, ahonnan a pap bácsi beszél.

– *Papálló!* (szószék)

Első iskolai napon ismerkedünk az épülettel, titkár nénivel, igazgató bácsival.

– Mit dolgozik az igazgató bácsi?

– *Ő a főnök* – feleli a kis elsős.

Első osztály, román óra. Bemutatkozás.

– Cum te numești?

– Eu mă numesc *Mare Daniel* (Nagy Dániel).

Szeptemberi „lila” megfajtések: A kis dobkályhában fával fűtöttek, petróleumlámpával világítottak. A felsoroltakon kívül híres magyar iskolák működtek Pannonhalmán, Sárospatakon, Budapesten, Gyulafehérváron, Nagyenyedén, Székelyudvarhelyen, Csíkszeredában, Nagyváradon, Szatmáron, Sepsiszentgyörgyön, Kézdivásárhelyen. Fazekas Mihály írt verses mesét *Ludas Matyiról*. **Könyvjutalmat nyertek:** a **zilahi I. Maniu Iskola IV. B** osztálya, a **tordaharaszti III-IV.** és az **etédi III.** osztály.

**Mi is
szeretjük az
állatokat!**

**Ambrus Bernadett,
Székelyudvarhely
és Selyem Júlia,
Gyergyószentmiklós**

TESTVÉREK KUCKÓJA

Nagyszombati olvasóink mutatják be testvéreiket

■ A húgommal, Annával társasjátékot szoktam játszani. Az zavar, hogy mindig ordít, mikor tanulok. Mikor egyedül van, eltöri a poharakat, a falakra ír. Van, amikor nyugodt, és nem csinál semmi rosszat.

Micu Adrian

■ Evelin 17 éves. Szeretem, mikor pizzázni megyünk, amikor rajzolunk.

Márton András

■ A nővérem, Bea ötödikes. Játsszunk a számítógépen, amit nem tudok, megkérdezem. Bea nem szigorú, megért engem. Jó, ha van testvéred.

Mosztok Evelin Tímea

■ Három testvérem van. Mindegyiket szeretem. Larisza 29 éves, Németországban van. Krisztina 23 éves, Éva 17 éves, liceumba jár. Jó testvérek.

László Róbert Béla

■ Teddy 19 éves, egy tetováló szalonban dolgozik. Hetente kétszer vele jövök haza, az úton vicceket mondunk, és jókat nevetünk. Nagyon jól tud főzni, leginkább szalmakrumplit. Szeretem őt, ő is szeret engem.

Barabás Tibor

■ Testvéreim lányok, 8 évesek, ikrek. Szeretem és segítem őket. Elég szépen játszunk. Ha egyikük elmegy az üzletbe, és késik, nagyon aggódunk érte.

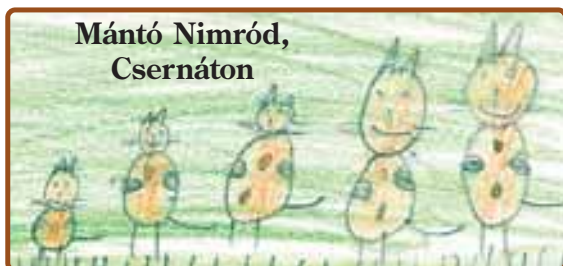
Ferencz Gizella

■ Sándor 11 éves. Segít, ha kell, a matematika, a vallás házimban. Szeretem, hogy van testvérem.

Székely Magdi

■ Van két bátyám. Bánom, hogy nincs kisebb testvérem. Loránd 20 éves, egyetemista. Balázs 15 éves, liceumba jár Gyulafehérváron. Soha nem mondtam, hogy egyiket jobban szeretem, mint a másikat. Szerintem nem bírnám ki testvér nélkül.

Bajka Brigitta

**Szólj,
szám!**

**Havonta
3 DÍJAT
sorsolunk ki!**

1. Csomagoljátok ki! Válasszátok le rendre a toldalékokat, elő- és utótagokat, míg el nem juttok a szó magvaig: **megfiatalíthatnátok, legidősebbekről.**

2. Gyűjtsetek őszi hangulatot sugalló mellékneveket.

3. Ki az öregebb? Helyezzétek el az idő tengelyén a következő rokon értelmű kifejezéseket: **öreg, idős, öregecske, aggastyán, korosodó, vén, koros, agg, vénséges vén, őszöreg, hajlott korú, deresedő, őszbe csavarodott, sírba hajló.**

Szeptemberi megfejtések: 1. *picci, csepp, csöppség, apró, apróság, pindurka, parányi, mákszem, icuripicuri, icurka-picurka, irinyó-pirinyó, akkora, mint egy ütés tapló, alig látszik ki a földből, törpe, tökmag, emberizink, poronty, alacsony, csökött, cseplesz, borsszem, babszem Jankó; kevés: szikra, csekély, falatnyi, morzsányi, szűkös, szikoma, csak egy sóhajtasnyi, késhegynyi, cseppnyi, ujjnyi, körömfeketényi; 2. bölcsőde, óvoda, napközi, kisdédóvó intézet, dedó, ovi, csemetekert, iskola, tanoda, alma mater, elemi, gimnázium, kollégium, líceum, sulis, isis, gimis, kolesz, lici, ésház, fejtágító, szakiskola, inasképző, egyetem, főiskola, technikum, akadémia, továbbképző intézet; 3. ír, irka, irkafirka, irkál, ír-nok, író, iroda, irodalom, írogat, iratkozik, írott, íratlan. Minden irat rendben van. A tanító felmérőt írat.*

Könyvjutalmat nyertek: Benkő Zolt, Parajd; az apácai III. B, az erdőszentgyörgyi II. B osztály.

Két kis helytörténész, két székely falu: decemberben Székelyszentlélek és Agyagfalvát mutatják be ott született, Székelyudvarhelyen tanuló, lelkes olvasóink.

Itt születtem

Bukarest a Román-alföld közepén fekszik, a Colentina és Dâmbovița folyók partján.

■ A legenda szerint egy Bucur nevű pásztor alapította, bár sokkal valószínűbb, hogy Mircea cel Bătrân havasalföldi fejedelem tette le az alapjait a törökök elleni egyik sikeres csatája után. A București név elemei a „bucurie” (boldogság) és „-ești” településnév-képző, az -escu többes-száma.

■ Hivatalos dokumentum először Vlad Ţepeş idején, 1459-ben említi, fővárosként 1659-től szerepel, Gheorghe Ghica uralkodása idején. Ekkor kezdődik a város igazi fejlődése.

Megépülnek az első kövezett utak 1661-ben, megalapítják az első felsőoktatási intézményt, az Academia Domneasca-t (Fejedelmi Iskola). Megjelennek az első közérdekű építmények, a Nemzeti Színház és a híres Cişmigiui-park, később a Herăstrău-park.

Az Ateneum a román zene fellelegvára

■ A város közepén mesterséges dombon épült fel a Nép Háza, jelenleg a Parlament Palotája, mely ott-hont ad a Képviselőháznak, a Szenátusnak és az Alkotmánybíróságnak. A Guinness rekordok könyve is jegyzi: ez a világon a második legnagyobb épület a Pentagon után: 330.000 m² alapterületű.

A világ második legnagyobb épülete

Bukarest egyik büszkesége a diadalív

A belváros tüdeje a Cişmigiui-park

■ A román fővárosnak 2006-ban 2,3 millió lakosa volt. Nemzetiség szerint a lakosság 97%-a román, 1,4%-a roma, 0,3%-a magyar, 0,5% egyéb.

■ Bukarestben X. századi magyar sírt, a magyar király pénzén épült, XIII. századi katolikus templomot tártak fel.

■ A Berceni negyed Bercsényi kuruc hadvezérről kapta a nevét, aki Törökország felé menekültében itt állomásozott. Gyarapították a bukaresti magyar közösséget az 1848-as forradalom menekültjei, a XX. század elején pedig sok szorgos mesterember és cseléd lány. Kenyeret keresni mentek idegenbe, de hazafiak maradtak ott is. Ezt bizonyítja a Nyerges-tetőn álló '48-as emlékmű, amelyet a bukaresti magyarok állítottak. Bukarestben hamarabb volt magyar iskola, mint román. 1916-ban 16 magyar iskola működött, saját színházuk volt, egy sereg újság jelent meg.

Iskolánkban I-XII. osztály és óvoda működik

Tóásó Gabriella rajza

■ A bukaresti magyarok száma ma hivatalosan 5800 fő, de az itt dolgozó magyar köztisztviselőkkel, politikusokkal, újságírókkal együtt létszámuk tíz-húszezer főre tehető. Itt jelenik meg az Új Magyar Szó, a Bukaresti Közlöny. Az RTV heti 5 órás magyar műsort, a rádió napi egy órás magyar adást sugároz. A Magyar Kulturális Központ, a Petőfi Ház, a Petőfi Színkör amatőr színjátszói, az egyetemen működő hungarológiai (magyarságtudományi) tanszék mind a magyar kultúra terjesztését szolgálja.

Veress Evelin rajza

■ A városban ma egy magyar tannyelvű iskola működik, az 1815-ben alapított Ady Endre Líceum.

■ Iskolánkban megünnepeljük a Karácsonyt, a farsangot, március 15-ét. A III. osztály műsoros összeállításait Öllerer Ágnes zenetanárnő irányításával gyönyörű dalokkal gazdagítjuk, és hagyományt teremtettünk az évenkénti őszi vásár megszervezésével. A Napsugár 50. évfordulójára többnapos rendezvénysorozattal készültünk, amelybe iskolatársaink is bekapcsolódtak. Azóta is részt veszünk a Napsugár által meghirdetett versenyeken.

■ Köszönjük a lehetőséget, hogy a lap hasábjain is bemutatkozhattunk, mint a Napsugár hűséges olvasói.

Összeállította a bukaresti Ady Endre Líceum III. osztálya és Molnár Kovács Emese tanítónő

A BÁTOR JUHÁSZ

Volt egyszer, hol nem volt, az Óperenciás tengeren is túl volt egy király. Ez a király a törökökkel háborúzott. Mikor már úgy nézett ki, hogy a törökök győznek, az ördög elment a magyar királyhoz, és ezt mondta:

– Ha segítek neked megnyerni a háborút, beleegyezel-e abba, hogy egy esztendő múlva a lányodat nekem add?

– Jól van, beleegyezem – felelte a király, de nem gondolta komolyan.

Ekkor az ördög elment a harctérre, elővett egy nagy tűzkardot, a földbe vágta, erre egy 12 fejű sárkány jött ki a földből, s az összes törököt egyből elégette. Ezután az ördög a sárkányt visszaküldte a földbe.

Telt, múlt az idő, eltelt az esztendő, az ördög pedig eljött a király lányaért. A király nagyon búsult, de a szavát nem szeghette meg.

– Nesze, itt a lányom, viheted! – mondta sajnálkozva.

– Viszem is – vágta rá kárörvendve az ördög, s eltűnt vele a pokol legsötétebb sarkába, s annak is a legsötétebb lyukába.

Meghallotta ezt a király legfiatalabb juhásza, István, s azon nyomban a király színe elé állt:

– Ne búsuljon, király atyám, kiszabadítom én a lányát az ördög körmei közül, csak adjon nekem útravaló elemózsiát.

A király elnevette magát látván, hogy mennyire vakmerő és bátor a kis juhászlegény:

– Menj, fiam, Isten segítségével! – és közben megparancsolta a szakácsnőinek, hogy tegyenek valami falnivalót a tarisznájába.

Elindult a juhászlegény, heted hét határon is túl a pokol felé, s közben megéhezett. Leült falatozni, de mikor éppen beleharapna az első falat kenyérbe, észreveszi, hogy előtte egy keresztút áll, a bal felőli a pokolba, a jobb felőli a mennyországba vezetett. Mindkét irányba egy-egy irányítótábla mutatott, de mivel nem tudott latinul olvasni – de még magyarul sem –, nem tudta, melyik irányt válassza. Mégis arra gondolt, hogy ha a jobb keze felőli útra megy, talán több szerencséje lesz, mert nem volt balkezes. Így anélkül, hogy tudta volna, eljutott a mennyország kapujába. Ott bekopog az istenes nagy kapun, és Szent Péter ajtót nyit neki:

– Mit akarsz, te juhászlegény?

– Adjon Isten jó napot, de hát maga kicsoda, mert én éppen az ördögöt keresem, s maga egy cseppet sem hasonlít hozzá!

– Akkor te nagyon eltévedhettél, fiam, mert én éppen Szent Péter vagyok, és pont a mennyország kapuján zörgettél!

Erre István mehökkent, de arra gondolt, hogy segítséget is kérhet.

– Hát akkor nem bánnám, ha elvinnél az Isten színe elé, mert éppen az ő segítségére lenne szükségem.

Szent Péter elmosolyogta magát, látván István vakmerőségét, és ezt mondta:

– Ülj fel a hátamra, hunyd be jól a szemed, s elviszlek az Isten színe elé.

Pillanatba sem telt, s István már az Isten előtt találta magát, de mivel vakító világosság és fényesség volt körülötte, nem láthatta az arcát, hanem csak a hangját hallhatta.

– Kedves szolgám – szólalt meg az Isten erős, zengő hangon –, te kis juhász! Már éppen ideje volt, hogy eljuss hozzám, hiszen tudom, mi járatban vagy!

– Igazán? – örvendezett István magában.

– A te szándékod nemes, őszinte és szívből eredő, ezért számíthatsz a segítségemre. Ne-sze, itt van ez a mennyei kereszt, amelyiktől retteg az ördög és minden fajtája, s ez a fényes kötél, amelyik segítségével be tudsz majd jutni az ördög palotájába.

Ezután Isten odaszólitott egy angyalt, és megbízta, hogy Istvánt kísérje el a pokol kapujáig. Ki sem szólta egészen ezt az Isten, s a juhászlegény nyomban ott termett a pokol kapuja előtt, az angyal pedig mintha ott sem lett volna, nyoma veszett. A maradék bátorságával besurrant a pokol kapuján maga előtt tartva a

mennyei keresztet, s eljutott a pokol legsötétebb sarkába, annak is a legsötétebb lyukába, ahol az ördög palotája volt. A fényes kötél segítségével hamar feljutott az ördög szobájába, ahol sírva találta a magyar királykisasszonyt.

– Ne búsulj, királykisasszony – szólt hozzá –, mert kiszabadítalak az ördög kezéből, csak bízz az Istenben!

– Jaj, de jó! – visított nagy örömeiben a lány.

Erre benyit az ördög a szobába, s felkiált:

– Hát te miféle szerzet vagy, hogy a szíнем elé mersz kerülni?

– Én csak a királylányért jöttem, te pedig pusztulj! – s az ördög felé tartotta a mennyei keresztet, amitől ez nyomban megvakult. István a hátára kapta a királykisasszonyt, leereszkedtek a fényes kötél segítségével a palota falán, s kiszabadultak a pokol legsötétebb sarkából, s annak is a legsötétebb lyukából.

Hazafelé tartva megszerették egymást. A palotába érve a király ámulva látta, hogy jön a kis juhászlegény, s nyomában a lánya. Örömeiben felkiáltott:

– Isten hozott, édes lányom, téged is, kis juhászom! Legyen tied a lányom, mert megtanítottál, hogy Istenben kell bízni, s nem az ördög segítségére számítani!

Nagy lakodalmat csaptak, s boldogan éltek, amíg meg nem haltak.

Dumitrescu Orbán Tibor, Bukarest

Pöttyös, a gömbölyded, sosem használt radírgumi Péter ceruzáktól zsúfolt tolltartójában lakott egy tucat színes ceruza, egy töltőtoll és három elkoptatott radírgumi társaságában. Aprócska labdához hasonlított, zöldeskék pöttyök ékeskedtek rajta. Aki Péter tolltartójába kukkantott, nem tudta megállni, hogy kézbe ne vegye Pöttyöst. Ámulattal csodálták szokatlan alakját, puhaságát, kedvesen világító pöttyeit. Csak Péter nem látta szépnek. Sohasem vette kézbe, és nem is radírozott vele. Csúnyának és használhatatlannak tartotta.

Pöttyös hosszú ideje várt arra, hogy Péter megérintse, kézbe vegye, beszéljen hozzá, de hiába. Szomorúan lapult a tolltartó sarkában, Hegyes, a dicsek-vő, gőgös töltőtoll mellett.

– Hihihi, Pöttyöske, ma sem radírozott veled! – rosszmájúskodott Hegyes.

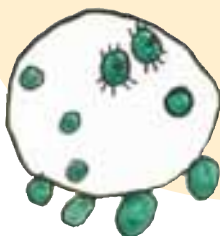
– Sebaj, világga megyek! Keresek egy olyan gyereket, aki szeretni fog! – mondta Pöttyös.

Elbúcsúzott a ceruzáktól, az elkoptatott radírgumiktól, egy hirtelen mozdulattal kiugrott Péter nyitott tolltartójából, és útnak indult.

Kint már esteledett. A nap megvetette ágyát, s csergőórájával bíbelődött. A felhők összebújtak az égen, jóízűen ásítóz-

SIMON
RÉKA ZSUZSANNA

PÖTTYÖS

ak, pufók karjukkal betácarták az aludni készülő apot.

Pöttyös nem tudta, rová guruljon, így elinlult arra, amerre pöttyei itték. Gurult, gurult, de közben el-elbóbiskolt.

Hopp, egyszer csak valaminek nekiütközött. Egy lyukas orrú cipőt látott maga előtt.

– Nicsak, sosem láttam még ilyen gyönyörű, új radírgumit! – kiáltott fel egy sovány, mosolygós kisfiú, és óvatosan a tenyerébe emelte Pöttyöst. – De szeretném, ha az enyém lehetnél!

Pöttyös azonnal megkedvelte a kisfiút, örömeiben erősen a tenyeréhez lapult. Érezte, hogy szeretni fogják. Pöttyei szebben világítottak, mint valaha. A kisfiú zsebre tette a radírt, és ugrándozva sietett haza.

Pöttyös lett az első radírgumija.

SZABÓ ZELMIRA rajzai

MARKÓ BÉLA
PITYIRI PALKÓ
TEJFOGA

Hej, ez a Pityiri Palkó! Ebadta fickó, párja sincs hetedhét országban. Kiönti a levest az abroszra, elrontja a számítógépet, meghúzza a kislányok haját, elgáncsolja a kisfiúkat, az élő fába is beleköt. Menekül is tőle mindenki. Ágál a kiskutya a kapu előtt, de ahogy Pityiri Palkót meglátja, sutty, beugrik az udvarra, és még ott is elbújik valahol a ház mögött. Sétál a macska a kerítés tetején, de amint Pityiri Palkó feltűnik az utcasarkon, uzsgyi, eliszkol, s bebújna tán még az egérlyukba is. Félti a farkát szerencsétlen. Ember, állat, mindenki rosszban van Pityiri Palkóval.

Csakhogy a rosszcsont fiúknak is megfájdulhat a foguk. Hátha még egy meglódult, kifelé igyekvő tejfogról van szó! Ez történt Pityiri Palkóval is. Fáj az a kegyetlen tejfog, nyilallik, hasogat egyfolytában. Nosza egy zsineget! Rátekeri Pityiri Palkó a tejfogra, hozzáköti a kilincshez, leül egy kisszékre, várja, hogy nyissa már valaki az ajtót.

Várja, várja, várja!

De ki keresné a gézengúz, kinek lenne kedve látogatóba jönni hozzá?

Úl, csak ül Pityiri Palkó a kisszéken, meg is nőtt, Pityiri Pál lett belőle, aztán megvénül lassan, de várja még mindig Pityiri Pali bácsi, hogy rányisson valaki, és nem jön senki hozzá, se kisfiúk, se kislányok, se kutyák, se macskák, csukva az ajtó, ott van a tejfog a szájban, ott van Pityiri Palkó a kisszéken, s bizony hiába!

FORRÓ ÁGNES rajzai

Falamon függ egy japán famaszka,
Egy gonosz szellemé arannyal befestve.
Részvétellel nézem
Homloka kidagadt ereit, melyek jelzik,
Milyen megerőltető gonosznak lenni.

Bertolt Brecht

Bö-hö-hőgök, ez oly szo-ho-mo-ho-ho-rú,
si-hi-hí-rok, mert si-hír-ha-ha-tok!
Ze-hen-gek, mint é-hé-gi há-bo-ho-ho-rú,
ne vi-hí-ga-hasz-ta-hal-ja-ha-tok!

Michael Ende

Ebben a kis életben
jaj, de sok a talmi*,
megfájdult a zápfogam,
ki kéne húzatni.

Ha nem lenne zápfogam,
nagyon boldog lennék,
harminckét jó fogammal
vasszögeket ennék.

Kassák Lajos

*hamis, nem igazi

Orzac Lilla
meséje,
Nagybánya

Hajnalka királykisasszony

TOMOS
TÜNDE
rajzai

Volt egyszer, hol nem volt, Nekeresd országban lakott egy király. Annak volt egy lánya, aki a világ minden kincséért sem nevetett volna.

A király kihirdette, hogy aki megnevetteti Hajnalka királykisasszonyt, megkapja fele királyságát és a lánya kezét.

Édesanyám hamuban sült pogácsát tett a tarisznyámba. Az úton talákoztam hét legénnyel.

Megyünk a királylányt megnevettetni.

Állj be közénk!

Ha enyém lesz a lány, adok nektek hét-hét zsák aranyat.

A királyi palotában a szakácstól kértem hét jó erős csípős paprikát. Társaim hamar elaludtak, a bor is segített nekik, amit a közeli kocsmából hozattam. Csizmájukba beletettem a paprikát, majd én is nyugovóra tértem.

Hangos kürtszóra ébredtünk. A kikiáltók jelezték, hogy kezdődik a verseny.

Sorra jöttek a mókamesterek, de a királykisasszony még csak el sem mosolyodott.

Elővettem a trombitámat. Ahogy én fújtam, a társaim úgy járták: billegtek, pattogtak a zenére, no meg a paprikától. A királynő nevetett, csak úgy csengett bele az udvar.

Talpraesett legény vagy.
Járt már itt bölcs, katicabogáron
lovagló Babszem Jankó, gyertyaevő
Palkó, tündérbébi Kató, de egyikük
sem tudta a lányomat megnevezetni.
Megérdemled a kezét és fele
királyságomat.

Kerestem a legényeket, hogy az aranyat odaadjam, de elszaladtak. Tán még ma is futnak, hogy utol ne érjem őket, mert többé nem akarnak táncolni.

Egyetlen óhajuk, hogy a margarettás domboldalon nyugodtan elfogyaszthassák a fehér cipőt, amit a szakácstól kaptak reggelire.

■ Hallom a visítózást,
Látom a szaladgálást,
Akarom, hogy nagy legyek.
Úgy teszek, mint egy húszéves,
Úgy érzek, mint egy felnőtt,
Úgy élek, mint ahogy ők,
Megérintem az égboltot,
Én jó kislány vagyok.

Tutor Ingrid, Nagyvárad

**Sava Krisztina,
Sztarmárnémeti**

■ Tavasszal virágot szedhetsz,
Nyáron meg fürödhetsz.
Ősszel már sarazhatsz,
Télen fagyoskodhatsz.

**Hompot Orsolya,
Marosvásárhely**

■ Ha én kályha lennék,
Fázós gyermekeknek
Meleget adnék.
Virágos csempémnek dőlné
Minden gyerek.
Melegemmel azt súgnám,
Ne búsulj, kis pajtás,
Boldogok vagytok velem.

Bartis Emília, Gyergyóalfalu

Vincze Tivadar, Magyarvalkó

Péter László, Etéd

■ Én szeretem,
Te szereted,
Ő szereti
A szőlőt.

Én megettem,
Te megetted,
Ő megette
A fürtöt.

Én megnőttem,
Te megnőttél,
Ő megnőtt
Tőle.

Én írtam,
Te írtál,
Ő írt
Egy verset.

Én nevettem,
Te nevettél,
Ő nevetett
Rajta.

**Máthé Izsák,
Mezőpanit**

Hütter Vince, Sztarmárnémeti

■ Tűnjön a barna,
Tűnjön a zöld,
Maradjon a fehér föld.

**Ambrus Dorottya,
Gyergyószentmiklós**

■ Úgy teszek néha, mint a felnőttek.
Úgy érzek, mint akik álmokat szőnek.
Úgy élek, hogy mindent halljak és lássak.
Megérintem mindazt, ami az utamba akad.
Én szerencsés, ügyes tízéves vagyok.

Popa Stefánia Orsolya, Nagyvárad

■ Ősszel hideg van,
hullanak a levelek,
csak a fűszál hallgatja
a hideg szeleket.
Hullanak a levelek,
leesnek a fáról,
megváltoznak a levelek,
színesek, mint az álom.

László Aletta, Szilágynagyfalu

Fejér Zsuzsa, Gelence

■ A Vár utca legöregebb nénije 1917-ben született Remetén. Kovács Mariska a neve.

Nagyon fiatalon szolgálni ment úri házakhoz. 1941-ben feleségül ment Kovács Ferenc-hez, de a házasságuk csak két hétig tartott, mert Feri bácsit behívták katonának, és többet nem jött vissza, meghalt. 1954-ben férjhez ment Kovács Ignác-hoz, és három fiúgyermeknek adott életet. 1998-ban a második férje is meghalt, majd két fia is. Miután egyetlen élő gyermeke külföldre vándorolt, Mariska néni egyedül maradt.

Amikor meglátogattam, éppen a testvére lányát rendezte, aki 70 éves, és most Mariska néninél lakik. Nagyon kevés pénzéből édességet vásárol, és a gyermekeknek osztogatja. Mindig örül, ha valaki meglátogatja. Mari mama mindig azt mondja: „Éltem sokáig, haljak meg hamar.”

Majd ha egyszer nem lesz már az utcánk lakója, hiányozni fog mindenkinek.

Elekes Zsolt, Gyergyószentmiklós

Dimény Barbara, Kézdivásárhely

Kastal Gergő, Gyergyószentmiklós

■ Megyünk haza a meleg házba,
Lefekszünk a puha ágyba.
Éjjel szépeket álmodunk,
Reggel újra fölkelünk.

Reggel, ha fölkelünk,
A dolgoknak nekifogunk,
Miután készen vagyunk,
Újra lefekszünk.

Vácaru Alina,
Kézdivásárhely

Vágjátok ki és
ragasszátok
a gyűjtőlapra.
(Hibáztunk: az
októberi bélye-
gen javítsátok
ki a hónapot!)

Babos Beatrix, Marossárpatak

Göllner Enikő,
székelykeresztúri
tanító néni a
bélyeggyűjtemény
mellé vidám
osztályképet is
küldött.

■ A tanyák barnák, mint az őszi fák,
a levél sárga, mint a napsugár.
Elmúlt már az ősz, kezdődik a tél,
hulló tollától fehér a vidék.

Bödör Andrea, Válaszút

NOVEMBER

Címlap: Kószabósza az öregségről mesél; Háttér: Dajka Norbert, Homoródalmás

E lapszám támogatói:

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE főszerkesztő, MÜLLER KATI képszerkesztő. Arculatterv: KÖNCZEY ELEMÉR. A szerkesztőség postacíme: 400446 Cluj, Str. L. Rebreanu, nr. 58./28., C.P.137. Telefon/fax: 0264/418001. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: naps.sziv@napsugar.ro Honlapszerkesztő: KOMÁROMY LÁSZLÓ; www.napsugar.ro A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001 B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622 Készült a kolozsvári TIPO OFF-SET Kft. Nyomdájában. ISSN 1221-7751 Ár 2,5 lej

Maszat Művész KIÁLLÍTÁSA

a tavalyi őszi legszebb rajzaiból

Koncz Dorka, Szatmárnémeti

Nagy Katalin, Gyergyóalfalu

Kerekes Andrea, Marosvásárhely

Puskás Sándor, Gyergyószentmiklós

Erdős Tamás Ádám, Ráton